

25ste zondag door het jaar A

Jes 55,6-9
Fil 1,20c-24.27a
Mt 20,1-16a

Ga ook gij naar mijn wijngaard!

"Zijt gij soms kwaad omdat God goed is?" vraagt Jezus. Natuurlijk niet! Maar wij blijven toch met een wrevel zitten, omdat wij menen dat God hier onrechtvaardig handelt. De Heer heeft weliswaar het afgesloten contract correct nageleefd. Maar toch stoot ons hier iets tegen de borst: wij verwachten namelijk dat hij evenredig beloont. Wij huldigen terecht het sociaal principe: "gelijk loon voor gelijk werk, voor verschillend werk, dus verschillend loon." Is dat geen elementaire sociale rechtvaardigheid? Zeker! Doet God dat dan niet? Het antwoord is "neen!" Neen, want God betaalt ons geen loon uit! Dit fijne verhaal wil ons juist duidelijk maken dat de relatie tussen de christelijke God en de mens heel anders is dan de relatie tussen een patroon en een loonarbeider. In het christendom is God geen baas die loon naar werk geeft, die rekent en cijfert om te betalen naar verdienste. Neen! God geeft ons oneindig veel meer! Dat wil de parabel ons juist doen aanvoelen.

Zie maar hoe de Heer nog verschillende keren naar het marktplein loopt, zelfs nog een keer een uur vóór zonsondergang. In onze ogen is dat een beetje dwaas, economisch totaal onverantwoord. Inderdaad, God kijkt niet op de eerste plaats naar onze uiterlijke prestaties, die rendabel zouden moeten zijn. God kijkt op de eerste plaats naar de mens. Zijn zorg gaat ernaar uit dat ieder van ons werkt in Zijn wijngaard, dwz. meewerkt aan de uitgroei van Zijn Rijk van Liefde hier op aarde. Daarom houdt God niet op om op zoek te gaan naar ons. Hij keert voortdurend terug om ons uit te nodigen en Hij wordt nooit moe ons te vragen mee te werken aan de liefde, en dat met de talenten en de mogelijkheden die wij - maar - hebben. "Ga ook gij naar Mijn wijngaard" zegt de Heer ons steeds opnieuw. Hij zegt het ons in het frisse begin van de morgen van ons leven, wanneer we jeugdig enthousiast en edelmoedig zijn, maar evenzeer op de vermoeide avonden, waar wij uitgenodigd worden ook dan nog liefdevol te zijn, tegenover de drukdoende kinderen rond onze tafel, of tegenover een onverwachte gast voor onze deur, of tegenover onze dagelijkse huisgenoten. "Werk mee met de liefde!" vraagt Hij ons steeds opnieuw. Ja, God doet toch wel heel anders dan een landeigenaar met zijn knechten of een baas van arbeiders. Hij heeft eigenlijk geen nood aan economisch rendabele werkkrachten. Hij zoekt vrienden, die komen meeleven in zijn vriendschap. Dat is een relatie van een ander niveau.

Tegen de avond komt de uitbetaling en dan ontstaat voor ons het probleem: God beloont niét evenredig volgens onze verdiensten. Misschien krijgen wij wat klaarheid als wij inzien wat die "denarie" in dit verhaal eigenlijk betekent. Een "denarie" was in Jezus' tijd het loon waarmee een arbeider zijn gezin in leven kon houden voor één dag. "God geeft ons één denarie" betekent dus: "God gunt ons het leven voor de dag." Hij gunt het ons te werken in Zijn wijngaard. Hij gunt het ons te leven in Zijn vriendschap voor de hele dag, elke dag opnieuw. En Hij gunt Zijn vriendschap, Zijn leven aan allen, ook aan diegenen die er - niemand weet juist waarom - vanaf het begin niet bij waren: de laatkomers, de kansarmen.

Het heeft dan ook geen zin aan de laatsten slechts een deel uit te betalen, want dan zouden zij niet kunnen leven. God gunt ook aan de kleineren, de zwakkeren het echte, goddelijk leven, de liefdeskracht voor de dag. Méér uitbetalen aan de eersten kan ook niet. Want in de denarie geeft God Zichzelf al volledig, heel Zijn leven, heel Zijn vriendschap. Kan een mens nog iets meer verlangen dan Gods vriendschap te mogen ontvangen, dan te mogen beminnen als een vrije mens, heel de dag?

De moeilijkheden beginnen natuurlijk als wij onze aandacht niet meer richten op de relatie van elke mens persoonlijk met God, maar eerder de mensen met elkaar onderling gaan vergelijken, en dan vooral hun uiterlijke prestaties gaan beoordelen. Maar God, Hij is er niet op uit de mensen tegen elkaar op te zetten door hen uiterlijk met elkaar te vergelijken als concurrenten. God is er vooral op uit om ieder van ons heel persoonlijk met Hem verbonden te houden in Zijn vriendschap. Door zo iedereen gelijk te stellen en iedereen tot vriend uit te nodigen, toont Hij, in onze ogen, blijkbaar een voorkeur, de voorkeur er de kansarmen ook bij te willen.

God is mateloos goed voor iedereen. Dat is de boodschap voor vandaag. God werkt niet met een tarief. Hij schenkt inderdaad geen loon naar werk; Hij schenkt ons veel meer dan wij ooit kunnen verdienen, Hij schenkt ons de kans te leven, te leven in Zijn vriendschap, te leven in de liefde, elke dag opnieuw.

Het is eigenlijk Gods droom dat wij, mensen, minder en minder concurrenten zouden blijven van elkaar, maar allemaal dankbare werkers zouden worden in Zijn wijngaard, ieder volgens zijn mogelijkheden. Het is Gods droom dat wij dankbaar zouden zijn omdat anderen ook meewerken, ook al zijn zij zwakker. Het is Gods droom dat wij, ook al zijn wij sterker, toch dankbaar zouden blijven omdat wij het geluk hebben te mogen meewerken met Zijn liefde.

Ik weet niet bij welke groep u zich het meest thuis voelt: bij de trouwe werkers van het eerste uur of bij de fortuinlijke laatkomers van het elfde. Geef toe: soms zijn wij de enen, soms de anderen. Op sommige domeinen, op sommige plaatsen, in sommige perioden van ons leven, zijn wij inderdaad bij de eersten, bij de sterken, bij de edelmoedigen. Maar op andere domeinen, op ander plaatsen, in andere perioden, zijn wij wat toch traag en komen wij eigenlijk te laat. Dikwijls zijn wij blij er nog bij te mogen horen. En als ik eerlijk ben, dan moet ik bekennen, dat de tweede soort ervaringen in mijn leven talrijker zijn dan de eerste. Ik breng soms zo weinig aan en toch word ik overstelpt door Gods vriendschap.

Pater Frans s.j.